

Stillingen er jo her i dette Ting saaledes, at en Forskydning af Flertallet meget let kan foregaa fra det ene Aar til det andet, og det vil da være et Spørgsmaal, hvilke Krav der stilles, naar man atter skal tage fat. Om der kommer videregaaende Krav, kan man ikke sige paa dette Tidspunkt, men man kan sige, at Lovforslaget med de Ændringer, Flertallet i Fællesudvalget foreslaar, er hensynfuldt og, naar det biev ført ud i Livet, kunde medvirke til, at der kom Ro og Fred om disse Forhold, i alt Fald i en Række af Aar. — Med disse Bemærkninger anbefaler jeg det høje Ting at stemme for Flertallets Indstilling.

Holstein-Holsteinborg: Vi have nu hørt den ærede Ordførers Fremstilling af de Indrømmelser, der skulle være gjorte fra den ene Side, fra Venstres Side, og hans Fremstilling af, hvad der skal være indrømmet fra den anden Side. Jeg skal tillade mig at nævne i ganske korte Træk, hvad man fra Venstres Side *ikke* har villet gaa ind paa. Man har ikke villet gaa ind paa, at Præsten skulde være selvskreven Formand i Menighedsraadet. Man har ikke villet acceptere en Valgrets erklæring, men vil nøjes med dette, at de paagældende blot skulde melde sig til Valglisten for at blive Vælgere. Man har i den i Landstinget vedtagne Valgbarheds erklæring bortskaaet den Del, som netop er af Betydning, fordi det er den Sætning, der gør denne Erklæring til en virkelig Erklæring. Og man har endelig nægtet i den Paragraf, der begrænser Lovens Varighed, at henvise til en kommende Forfatning.

Jeg skal dernæst anføre, paa hvilke Punkter man fra Højres Side har været villig til at gøre eller har gjort Indrømmelser. Man har, for saa vidt der kunde opnaas en Overenskomst, været villig til, og udtalt det, at opgive Kravet om, at Kirkeinspektionerne skulde indtræde i Menighedsraadene. Man er gaaet ind paa at modtage Forslaget om de 25,000 Kr., saaledes at man altsaa selv har halveret de 50,000 Kr., man havde foreslaaet. Man har endvidere, hvad der ikke kan ses af det, der foreligger trykt her, gjort et Tilbud om, at § 32 i Landstingets Affattelse skulde udgaa. Det er den Paragraf, der siger, at Afsnit IV, der omhandler Menighedsraadenes Deltagelse i Præstevalg, ikke skulde træde i Kraft, før en Præstelønningslov udkommer. Man har tilbudt at lade dette Krav udgaa mod en mundtlig Udtalelse af den højtærede Kirkeminister om, at han var villig til at fremsætte en Præsteløn-

ningslov i den kommende Rigsdagssamling; for saa vidt han til den Tid maatte være Minister. Endelig har man frafaldet sit oprindelige Standpunkt. Thi det var Højres Grundstandpunkt: ingen Menighedsraad uden en Kirkedag samtidig. Dette har man ogsaa fraveget. Man har hurtigt rakt en Haand ud og sagt, at man vilde nøjes med det, man havde haft tidligere, en Henviisning i den tidsbegrænsende Paragraf om en kommende Kirkeforfatning.

Dersom man uhildet betragter de Indrømmelser, der ere gjorte, navnlig de to sidste, maa man erkende, at det ikke er smaa, men betydelige Indrømmelser. Thi der er jo som bekendt stundom ret langt fra, at en Lov bliver forelagt, til den bliver vedtagen. Naar man har begyndt med at fastholde det, at Indflydelse paa Præstevalget ikke kunde finde Sted, før der forelaa en Præstelønningslov, og saa har været villig til at nøjes med at faa en mundtlig Udtalelse fra Ministeren om, at han vil forelægge en saadan Præstelønningslov, er det et betydeligt Skridt. Ligeledes er det jo ogsaa et Tegn paa stor Forhandlingsvillighed, naar man viger fra samtidig at ville have Menighedsraad og Kirkedag og vil nøjes med en Henviisning til den kommende Kirkeforfatning. — Jeg betvivler ikke, at man fra visse Sider vil høre de gamle Udtalelser om „Højres Stejlhed og Umedgørighed” og „gamle Højremænds Forbenethed”, men dersom man vil bedømme Højres Stilling uhildet, maa man sige, at det kun er Ord, Sandheden er den, at Højre virkelig har rakt en Haand ud, og det endda i en ret betydelig Grad.

Efter saaledes at have fremstillet disse Hovedpunkter, vil jeg gerne knytte nogle faa Bemærkninger til de første 4 Punkter, jeg omtalte: nemlig til det, som Venstre ikke har ment at kunne gaa med til.

Det første, jeg nævnede, var det, at Præsten skulde være selvskreven Formand i Menighedsraadene. Der er indenfor den Valggruppe, jeg tilhører, og indenfor os, der stille dette Forslag, noget delte Mening om Vigtigheden af dette Punkt; men man har dog fastholdt det, fordi, som jeg allerede tidligere har sagt, man finder, at det er det naturligste, og man har været overbevist om, at det er det, der vil afstedkomme mindst Strid og bedst opretholde et godt Forhold mellem Præsten og Sognemenigheden.

Jeg erkender, at selve denne Valgrets erklæring, der er bleven foreslaaet, ikke var, hvad jeg vilde kræve, en stærk og kraftig Erklæring, men det forekommer